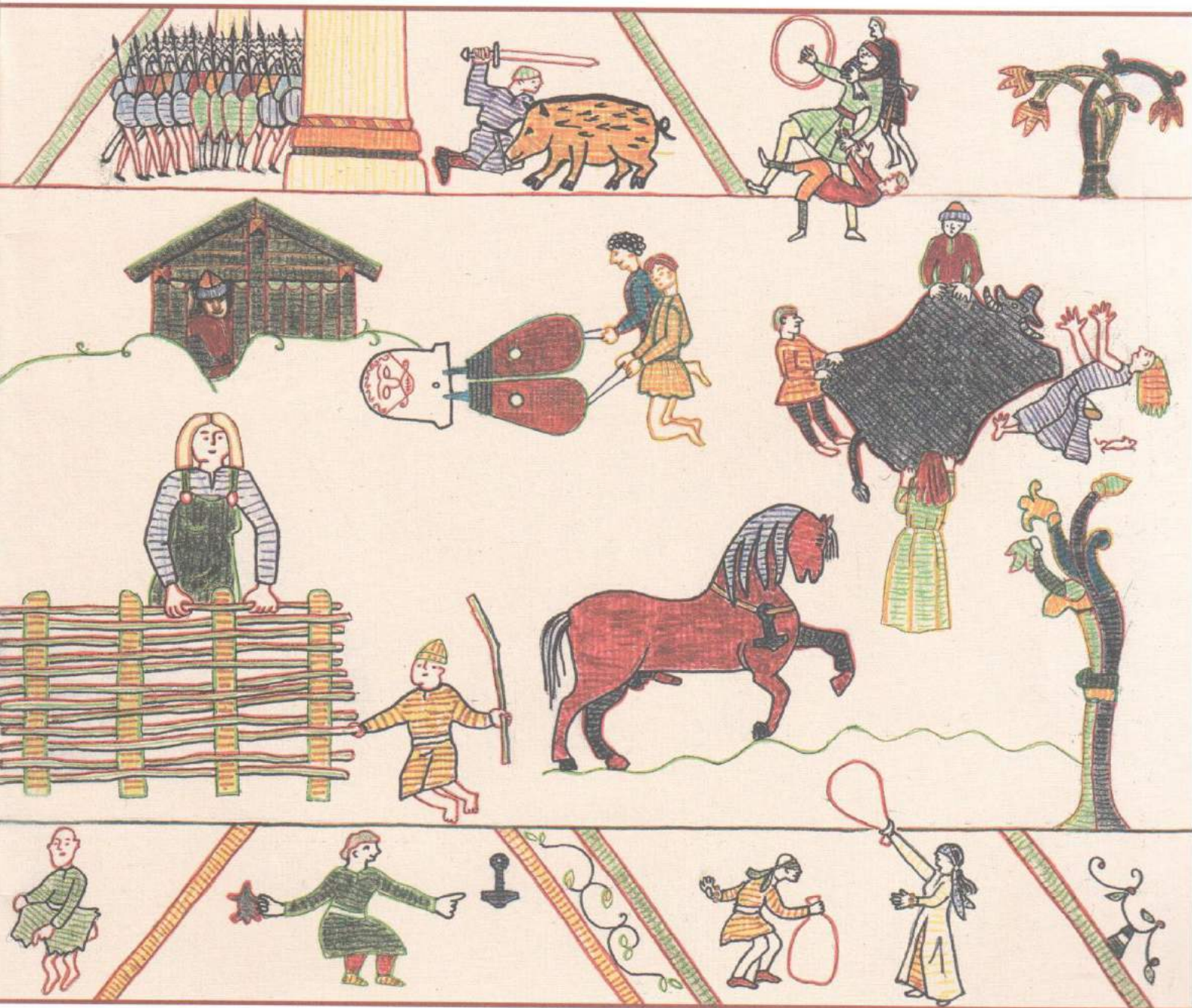

VIKINGELANDSBYEN

i Albertslund 2000

Indhold

Personalet	4
Det rekonstruerede miljø	5
Den pædagogiske virksomhed	10
Gæster	11
Ud af huset	12
Åbent hus	12
Samarbejdspartnere	13
Venneforeningen	14
Medierne	14
Vores mål	15
Maria – ny medarbejder	16
Årets tema 2001	16
Rejsegildesang	18
Rejsegildetale	19

Vikingelandsbyens 8. årsberetning
Tekst: Jørgen Poulsen og Bente Leweson
Layout: Steven Leweson
Tryk: Jydsk Centraltrykkeri
Papir: Scandia 2000, miljøgodkendt
Sat med: Middleton og Quadraat 10/13
Oplag: 300 stk.

Omslagsillustrationen er de to første scener fra Risby-tapetet, som er beskrevet på side 5.

Vikingelandsbyen
Ledøjevej 35
2620 Albertslund
Tlf: 43 64 20 29 (8-8:30)
E-mail: risby@vikingelandsbyen.dk
www.vikingelandsbyen.dk

2000 blev et travlt år...

Vi fik en ny fast medarbejder. Vi holdt rejsegilde for Salshuset. Vi udvidede vores marker med 1,1 hektar. Vi installerede ny teknik og gik på Internettet. Der blev tid til et handelstogt til Litauen. Endelig fik vi forærende en gammel drejekværn, der viste sig at være ristet med runer.

Sammen med vores tilføjne tamme skade, som vi gav navnet Ramund, holdt musikken sit indtog i Vikingelandsbyen. Vi synes, vi havde mange dejlige, lærerige og humorfyldte dage sammen med jer.

Med denne 8. årsberetning vil vi ønske jer et godt nytår og håbe på, at vi sammen kan videreudvikle Vikingelandsbyen i den kommende 9. sæson.

Personalet

2000 var året, hvor vi for første gang gik en sæson i møde med et helt hold af kendte ansigter. Alle havde snuset til sæsonen 1999 og forventningerne var store. Vi havde haft en lang vinter til at forberede tilbuddene til børnene og til at lære hinanden at kende. Vi synes selv, det gav en mærkbar ro og glæde ved samværet med børn og voksne i det daglige i landsbyen – det var tydeligt, at vi havde mere at give af end sidste år.

Da Anne-Marie opsagde sin stilling i november 1999, blev stillingsstrukturen i Vikingelandsbyen ændret. Maria blev ansat i en deltidsstilling. Resttimerne bruger vi til Bente Draiby og andre eksperter. Maria gik imidlertid på barselsorlov samtidig med at børnesæsonen startede, så der var ikke mange, som nåede at lære hende at kende.

Kirsten startede i aktivering i Vikingelandsbyen for seks år siden. Hun blev ansat i et flexjob den 1. oktober 1999.

Harald har efterhånden været i aktivering her igenem tre sæsoner.

Alice og Bente var i aktivering fra januar 1999. De delte Marias barselsvikariat og kunne således blive indtil den 1. november.

Zinta startede i jobtræning i juli 1999. Hun har fået forlænget sin periode til maj 2001. Zinta vil være stenhugger og skal lave drejekværn, kleberstensgryder og andet til Vikingelandsbyen.

John startede i jobtræning i 1999, hvor han lige nåede at få efterårsferien med. Han bliver, indtil han kan gå på efterløn i januar 2002.

Kristian, som har været i aktivering i Vikingelandsbyen i flere omgange, sagde vi farvel til i januar.

Rasmus var her en kort periode i foråret, mens han ventede på at komme i lære som anlægsgartner.

Heine startede samtidig med Rasmus, men nåede lige akkurat at få lidt af børnesæsonen med, inden han fik en læreplads som lagerarbejder.

Martin var her en kort tid i efteråret.

Anna fra 9. klasse har været her i Hjemmeferien mange gange og var i erhvervspraktik en uge i vinter. Da hun syntes, hun var blevet for stor til at komme på Hjemmeferie i sommer, tilbød hun at komme som medhjælper hele ugen i stedet for. Det kunne vi ikke sige nej til.

Gillian var på besøg fra Albertslunds skotske venkabsby, hvor hun er lærer. Hun indgik i dagligdagen i Vikingelandsbyen et par dage.

Ramund, Hugins og Munins frække unge, der blev 'skadet' som ganske lille, var her pludselig en morgen i august og tog os alle med storm. Han var hos os resten af børnesæsonen, men i oktober forsvandt han lige så pludseligt, som han var kommet. Vi savner ham!

Bente Draiby er arkitekt og arkæolog. Bente har arbejdet en del for os i løbet af året og vil fortsat være fast tilknyttet Vikingelandsbyen.

Bjarne har siden starten været lønnet medbygger i Vikingelandsbyen. Nu har han imidlertid fået fast arbejde og kan ikke hyres for længere perioder. Til vores store glæde er han alligevel mødt op med sine økser på nogle af byggedagene, når han har haft mulighed for det.

Anna Nørgård er væver og har igennem flere år arbejdet som tekstilkonsulent for Vikingelandsbyen og Syprojektet. I Hjemmeferien har hun tillige indgået i det pædagogiske arbejde.

Viggo har træskæring som sin hobby og har arbejdet i Vikingelandsbyen for den ringe løn af 1 øl om dagen, når det er varmt. Han har lavet det meste af vores træskærerarbejde og har mere på bedding.

Brian er perlemager og har været ansat i korte perioder i løbet af sommeren for at hjælpe os i gang med perlemageriet.

Marina blev ansat i et skånejob tre dage om ugen fra den 3. januar 2001.

I december var Maria færdig med at gå hjemme hos sin lille dreng.

Personalet ved årsskiftet ser ud som følger:

- Fastansat: Jørgen, Maria og Bente Draiby.
- Ansat gennem erhvervsafdelingen: Kirsten, Harald, Zinta, John og Marina.
- Tilknyttet som konsulent: Anna Nørgaard.

Det rekonstruerede miljø

SALSHUSET

1. november blev vores helt store dag – vi holdt rejsegilde for Salshuset!!

Alle 23 spærfag var på plads. Sideåse og gitterafstivning var med besvær lagt ind og endegavlne flet-tet færdig til dagen.

Borgmester Finn Aaberg og børnedirektør Klaus Nørskov holdt rejsegildetaler for huset og for alle, der har ydet en indsats. Bente Draiby holdt en tale om de overvejelser, hun har gjort sig i forbindelse med rekonstruktionsforlægget. John Wilborg havde lavet en rejsegildesang, som vi bringer på side 18, ligesom vi lader vores takketale indgå som afslutning på Årsberetningen.

Salshuset står nu, efter 3½ års arbejde, som et næsten færdigt hus. Vi mangler kun at beklæde taget med tagspån, lerkline endegavlne og isætte døre, før vi kan begynde at tildanne hele den indvendige del af huset – loft, alkover, bænke, rumopdeling, ildsteder, inventar m.m.

Når det er færdigt, slutter vi af med at tjære og bemale tag og vægge, inden vi, forhåbentlig i sommeren 2002, kan holde indvielse for Salshuset.

Selvom det har syntes umuligt, har vores delmål hvert år lige akkurat kunnet realiseres.

Planen for indvielse i sommeren 2002 kræver på forhånd et stort kompromis – vi køber tagspånene i Litauen. Vi vil selvfølgelig lave nogle spån for at vise, at vi kender teknikken. Det er alene mængden og de mindst 6-7 år, det vil tage os at lave dem alle sammen selv, der får os til at vælge kompromiset nu. Vi synes ikke, vi kan byde de mange frivillige, at huset i alt vil tage 10 år at bygge.

Dansk fabrikerede tagspån i eg ville koste omkring en kvart million kroner – hvilket var helt urealistisk i forhold til budgettet. Vi tog derfor til Litauen, hvor vi har aftalt kvalitet og opskæringsmetode (spejlskæring) og handlet os frem til en pris på 90.000 kroner for egespånene.

Endelig har vi hårdt brug for at kunne flytte ind i huset sammen med børnene nu. Vi håber, at alle vil vise forståelse for det og glæde sig over, at alt det øvrige tømmer bliver udkløvet og tilhugget med rekonstruerede vikingetidsværktøjer. Vi er stolte af, på den måde, at give et bidrag til den eksperimentelle arkæologi indenfor husbyggeri.

RISBYTAPETET

10-15 kvinder er nu gået i gang med det store arbejde – at brodere det seks meter lange Risbytapet, som til sin tid skal hænge i Salshuset på den nordre langvæg.

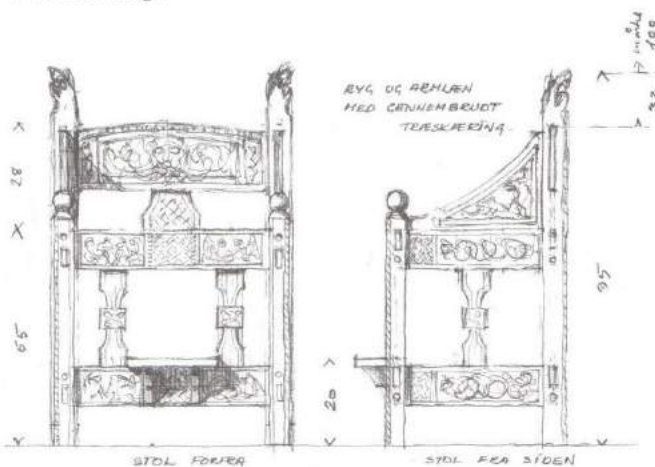
Risbytapetet er inspireret af det berømte 70 meter

lange *Bayeux*tapet, som blev broderet omkring 1070, formodentlig i England. *Bayeux*tapetet hænger nu i Bayeux i Frankrig og det forestiller optakten til og slaget ved Hastings i 1066, hvor Vilhelm Erobreren besejrede Harold Goodwinson og blev Englands konge. Slaget betød enden på vikingernes herredømme i England og deres kolonisering rundt om i Europa.

Risbytapetet er en halv meter højt og er delt i ti stykker, som én eller to kvinder broderer på. Motiverne er dels kopier af nogle af *Bayeux*tapetets håndværksscener, dels scener fra Salshusbyggeriet og livet i Vikingelandsbyen. Tegnet i *Bayeux*tapetets stil af arkitekten bag Salshuset, Bente Draiby, og formanden for Vikingelandsbyens Venner, Hanne Dueholm.

Vi har regnet med at syarbejdet kan gøres indenfor et år, så til sommer er de ti stykker formodentlig klar til at blive samlet.

Syholdet mødes en gang i mellem for at udveksle erfaringer, så det samlede indtryk kan blive så harmonisk som muligt.

HØJSÆDESTOL

Stole har tilsyneladende ikke været for hvem som helst i vikingetiden, men har nok været forbeholdt højtstående mænd og kvinder. I Vikingelandsbyen har vi da også hidtil måttet klare os med siddebænke, sten, stubbe og en enkelt trebenet taburet. Nu får vi imidlertid et hus, der efter vikingetidens forhold må tilhøre en mand af format. Sådan en mand må have en stol at sidde i, der understreger hans betydning.

Bente Draiby har studeret forskellige kilder til viden om datidens stole – *Bayeux*tapetet og flere norske fund fra vikingetid og tidlig middelalder. Hun har ladet sig inspirere til at tegne en smuk højsædestol med udskæringer.

Mest ligner vores stol en stol fra Tyldal i Norge fra omkring år 1100, men hjørnestolperne er hentet fra en lidt senere stol fra Blaker. Fodbræt og trækæringsmotive fra Bayeuxtapetet. Som i flere andre tilfælde har vi ikke bare kopieret, men skabt vores eget ud fra kendskab til vikingetidens materialer, metoder og stilarter.

Viggo skal lave stolen, så vi er ikke i tvivl om, at den bliver meget smuk, når den engang er færdig.

SMEDESKJUL

Det har længe været et problem, at pladsen i smedjen er for trang, når vi er mange, der gerne vil være med. Bente Draiby har derfor tegnet et udendørs smedeskjul, som skal bestå af en næsten halvcirkelformet tørvemur, omkring 1 meter høj, og en 2 meter høj portal. Imellem stolper i tørvemuren og portalen skal der ligge stivere til støtte for store kohuder, som således kommer til at fungere som halvtag.

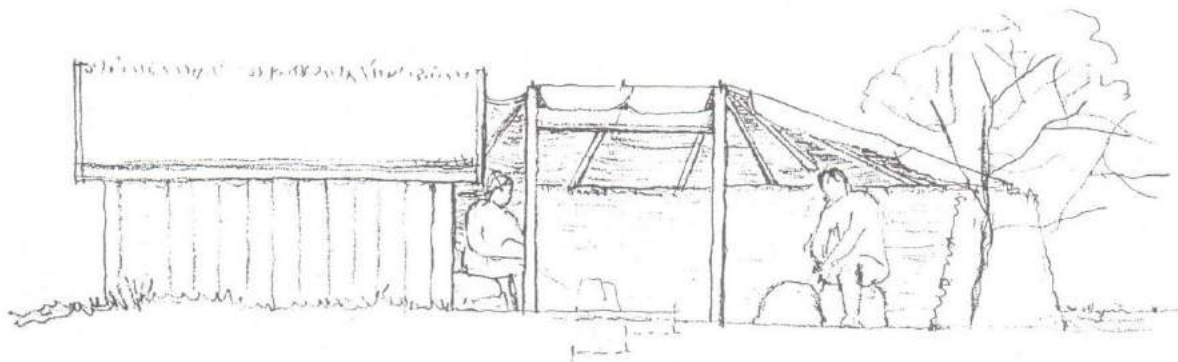
I halvmørket under kohuderne bliver der en ideel sommerarbejdsplads for såvel smed som perlemager. De har begge brug for at kunne bedømme farven, og

set. Vi tillader os at bruge eksemplet som et argument for vigtigheden af den eksperimentelle arkæologi som metode.

Tørvemuren er bygget og portalen er klar. Og Viggo har allerede udsmykket den med fire fantastiske billeder fra sagnet om Sigurd Fafnersbane. Billederne er kopier fra portalen til en norsk stavkirke, Hylestad, fra omkring 1200-tallet.

BRÆNDESKJUL

I december sidste år bukkede vores gamle brændeskjul under for stormens rasen. Det gav os anledning til at planlægge et nyt og bedre. Det nye bliver 12 meter langt, så vi får plads til at komme under tag med vores forskellige sysler, når vejret bliver for vådt eller solen bager for hedt. De bageste stolper er sat ned og vi regner med at få de forreste ned her i vinter, hvis vi slipper for alt for megen frost. Græstørvtaget skal have et underlag af brædder, som vi køber i Litauen. Vi håber på at blive færdige med underlaget i sæsonen 2001, så vores mange flittige trælle kan komme til at lægge tørv på i løbet af sommeren.

dermed temperaturen, på materialet, de arbejder med – jernet eller glasset.

Om vinteren kan stiverne og kohuderne gemmes væk eller tjene andre formål.

Ved udgravning af grubehuse er der ofte fundet stolpespor og rester af små ildsteder lige udenfor husene. Spor efter tørrevægge kendes også. En endelig tolkning har hidtil ikke været mulig. Når vi nu oplever et behov, i vores rekonstruerede dagligdag, for mere plads i smedjen og overvejer mulighederne, bliver det indlysende, hvordan sporene kan tolkes.

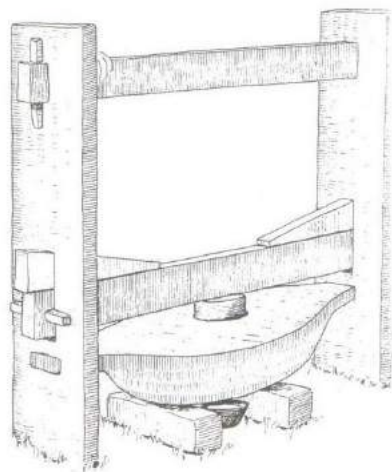
Det er spændende, at vi i vores levendegørelse af livet og arbejdet i et rekonstrueret miljø oplever nogle behov, som for eksempel vikingesmeden må have haft tilsvarende. Behovet opfyldes og smedens arbejdsplads vokser naturligt ud foran selve smedehu-

TREKANTEN

Trekanten er vores mark, som vi nu delvis har sæet til med vinterhvede for at holde ukrudtet stangen.

Vi har høstet dværghvede, seksradet byg, rug, spinde- og olieør, løg og hestebønner. Vi havde temmelig dårligt høstvejr, men fik alligvel en nogenlunde høst ud af det. Olieørhøsten foregik i silende regn, men vi skulle kun bruge frøkapslerne og de tørrede efterhånden så meget, at vi kunne knæble hørrer.

Vi fortsætter med at granske arkæologien for at finde svar på spørgsmålet om, hvordan vikingerne udvandt koldpresset olie af deres olieør. Et muligt bud har vi fundet i Tyskland i Großraden. Fundet af en stor egeblok med et cylindrisk hul kan muligvis være en oliepresse. Med en hård træcylinder og et

pres ved hjælp af kiler vil vi afprøve sådan en presse. Vores egen olie skal danne basis for den maling, vi skal male Salshuset med om halvandet års tid.

KØKKENHAVEN

I køkkenhaven havde vi bladkål, ærter, hestebønner, løg, pastinakker, timian og dild foruden løvstikke, mynte og citronmelisse, som efterhånden breder sig mere end godt er. Desværre har vi ikke været helt gode til at få luget ukrudtet væk, så vores udbytte var noget ringere, end vi havde håbet på.

Vi må erkende, at vi ikke har mulighed for selv at dyrke alle de grøntsager, vi har brug for i den daglige madlavning. Men det er dejligt, når vi hver dag kan hente nogle af dagens ingredienser i vores egen køkkenhave og vi vil fortsat udbygge og forbedre den.

FARVEHAVEN

I farvehaven havde vi farvevæjd, farvegåseurt, karte-bolle og sæbeurt, men vi havde også her svært ved at holde ukrudtet stangen. Vi har dog i sommerens løb farvet en del garn i smukke farver, hvoraf vi har lavet bæltter og andet, som vi dagligt har glæde af.

Næste sæson vil vi eksperimentere med sæbeurtroden og forsøge at bruge den i stedet for sæbspåner, når vi filter. Det vil være en relevant teknik at forsøge, men måske har vikingerne bare brugt vand.

SKINDDRAGTER

Som viking må man arbejde ude i al slags vejr og vi plejer at sige, at uldtøjet her er meget praktisk – det er nogenlunde vandtæt og varmt, selv om det bliver vådt. Men det bliver tungt og for den, der skal svinge en økse fra morgen til aften, er det ikke ligegyldigt, hvad tøjet vejer.

Vikingerne har muligvis brugt fedtgarvede skinddragter. Der er tradition meget langt tilbage i tiden i Norge, på Færøerne, Island og Grønland for at fiske-re har haft dragter af fedtgarvet skind og det har inspireret vores ekspert indenfor tekstilområdet, Anna Nørgård, til at lave en skinddragt til Vikingskibshallen i Roskilde.

Vi har fremstillet to dragter magen til den, Anna Nørgård lige har præsenteret på en stor vikingeudstilling i New York, bestående af anorak og bukser. Fremover kan nogle af os arbejde videre i regn og slud iklædt 'regntøj'.

Det er indtil videre vores bedste bud på en vikingedragt, beregnet til brug på regnfulde dage

VIKINGEDRAGTER

Syprojektet arbejder for tiden på to børnedragter. Vi har forestillet os en pige på 10-12 år og hendes lillebror på 8-9 år, klædt i vikingetidens drenge- og pigetøj. Noget af garnet er allerede farvet og stoffet til drengekøften er vævet. Dragterne skal sys i hånden, med sting som dem, der kan ses af forskellige dragtfund, og det er tidskrævende arbejde. Der skal også være tid til at lære de gamle teknikker, inden man går i gang med dragterne. Vi glæder os til at se det færdige resultat i løbet af året.

TILBEHØR

Sidste vinter lavede vi sko i massevis – to forskellige modeller. Der er mange børn, som i sommerens løb har fundet et par, der lige passede dem. Men det er lidt af et Sisyfosarbejde at holde skoene samlet parvis og at vurdere, hvem der kan passe hvilke sko. Det tager lang tid om morgenen, inden alle er færdige.

I foråret vil vi finde en måde at dele skoene op på, så vi og børnene nemt kan se, hvilke sko de kan passe.

Børnene har slentret en masse flotte bæltter, så der er noget for enhver smag og mavevidde.

Sammen med børnene har vi syet skindpunge. Alle kan nu få en pung i bæltet til at gemme sneglehuse, fjer eller måske en Thorshammer i.

DREJEKVÆRN

Vi har fremstillet en ny drejekværn i rhinsk basaltlava, som vandt indpas i Danmark i den sene vikingetid.

Basaltlava er, som navnet siger, en basisk lavaart med et højt indhold af kieselsyre. I lavaen er indeholdt en mængde små luftbobler. Når man ved det daglige slid på kværnstenen bryder igennem nogle af disse, opstår der skarpe kanter rundt om boblerne. Ved fortsat slid når man efterhånden til bunds i boblerne, men bryder samtidig igennem til nye. Kværnen er på den måde selvslibende.

Vikingerne måtte imidlertid betale en høj pris for den landvinding, idet det afslidte materiale fulgte med melet og brødet og virkede som slibemiddel på vikingernes tænder. Man kan ligefrem se på skeletfund, hvor og hvornår man har anvendt kværnsten af basaltlava i stedet for granit.

I Vikingelandsbyen er der nok ingen, der når at få slibeskader, men vi får mulighed for at male vores mel på en nemmere måde med den, for år 1000, nyeste teknik. Vandmøllen er på vej, men bliver nok ikke aktuel for Vikingelandsbyen.

OVNE

Som nogle sikkert har bemærket, har den stået på fladbrød i lange baner i sæsonen 2000. Det skyldes, at vores dejlige jordovn blev ødelagt sidste år og vi har ikke haft tid til at bygge en ny. Vi har imidlertid erfaret, at det tager rigtig lang tid at bage omkring 100 fladbrød hver dag, så nu har vi sat grund af til vores tredje ovn. Ved først givne lejlighed går vi i gang med at bygge den. Så kan vi bage brød og stege kød samtidig med, at vi samler urter, luger haver og mark, plukker bær eller gør noget af alt det andet, vi ikke rigtig fik tid til i år.

Røgeovnen fik også sin bekomst sidste år, men den har vi ikke desto mindre kunnet bruge hele sommeren. Det er blevet til mange røgede pølser og fisk i sommerens løb. Til foråret får den lidt ler og nogle friske tørv og så skal den nok blive næsten lige så god som ny. Vi kan næsten dufte de nyrøgede sild og det ovnbagte brød.

PERLEMAGERVÆRKSTED

I sommer havde vi i flere omgange den dygtige perlemager, Brian Fransson, til at arbejde for os. Vi har luret ham lidt af kunsten af og fået gode råd om ovne, blæsebælge, selve perlefremstillingen, glasset, værktøjet og meget mere.

Vi laver selv en perleovn og et sæt blæsebælge og går i gang med at lave glasperler. Vi vil eksperimentere med det sammen med børnene. Det skal nok blive spændende.

AVLSTEN

Til vores nye smedeskjul har vi lavet en avlsten til at beskytte blæsebælgene mod varmen fra esen. Avlstenen er lavet i klebersten (fedtsten). Det er en kopi af en avlsten, der er fundet i Snaptun i Jylland. På stenen er Loke afbildet med sammensyet mund og fornemt snoet overskæg.

Om klebersten, se afsnittet om gryder.

GRYDER

Klebersten er en meget blød stenart, som kan bearbejdes med en kniv, og da den tilmed er ildfast, blev den meget udbredt herhjemme i vikingetiden. Dengang importeredes klebersten hovedsagelig fra Norge, men vi måtte til Finland for at skaffe det. Vi har nu 900 kilo, der bare venter på at blive omdannet til gryder, tranlamper, kunst og meget andet.

Gryderne skal supplere vores jerngryder. De har den fordel frem for jerngryderne, at de ikke misfarver maden – hestebønnesuppe i jerngryde smager absolut bedre end det ser ud til. Og i forhold til lergryder har kleberstensgryder en bedre varmeledningsevne og er langt mere holdbare.

BUER

Sidste vinter fremstillede vi fire langbuer af elmetræ til børn omkring otte år. I november afholdt vores venneforening et buekursus med den dygtige buebyg-

ger, Flemming Alrune, som underviser. På kurset, som otte af Venneforeningens medlemmer deltog i, blev der fremstillet 9 hasselbuer i forskellige størrelser til Vikingelandsbyen. Et antal pile er det også blevet til. Vi glæder os til også at kunne dyrke bueskydning som idræt efter dagens arbejde.

DYREHOLD

Det er nu endeligt vedtaget, at vi allerede fra år 2001 får en hektar jord mere i forlængelse af vores nuværende færefold. Det betyder, at vi i sommerhalvåret kan udvide vores bestand af husdyr til også at omfatte en ko med kalv. Vi har valgt Dexterracen, der kommer fra Irland og kan føres tilbage til omkring år 800. Koen er kun omkring en meter høj ved skuldrene.

Vi har samtidig indledt et samarbejde med Dyregården og Teknisk Forvaltning vedrørende afgrænsning af otte tønder land jord langs golfbanen. Vi var med ude for at købe tre ikælvede Dexterkøer og en tyr af samme race. Det giver os nogle helt nye muligheder fremover, i forhold til vores dyrehold.

HEGN

Efter fem år var det på tide at skifte det gamle flethegn ud – det var faldet sammen flere steder efter stormen i december sidste år.

Vi har nu sat egestolper til et nyt hegn og flettet stykket foran Salshuset med friske poppelgrene, som en 10. klasse har skåret omkring Hakonsøen.

Hele stykket ud mod stien skal flettes ligesom det gamle hegn – det synes vi ser smukt ud. Resten af vejen rundt har vi sat dobbelte hegnspæle, som bare skal fyldes op med forskelligt grenmateriale – nyt som gammelt. Det slæber vi hjem, når vi alligevel er i skoven for at fælde træer eller plukke brændenælder til suppen. Dobbelthegnet er nemt at vedligeholde og alle kan være med.

JERNSØM OG -KROGE

Det har i hele Vikingelandsbyens levetid været nødvendigt at indgå nogle kompromiser. Vi har ikke haft tid og ressourcer til, fra starten af, at lave alting med vikingetidige metoder og materialer. Noget af det, der længe har gjort ondt i øjnene, er de mange moderne søm, der midlertidigt(!) har siddet i væggene i grubehusene. Nu er de pillet ud og vi har smedet enkelte rigtige jernsøm, -klamper og -kroge. Sammen med børnene vil vi fremover smede det, vi har brug for

HUGGEPLADS

Vi er nu nået så langt med Salshusbyggeriet, at vi er begyndt at forberede den indvendige indretning med

siddebænke, skillevægge og lignende. Vi har lavet en huggeplads, som er velegnet til at lægge de udkløvede stykker egetræ op på, når de skal hugges til planker. Huggepladsen består af tre stolper med lodrette og vandrette flader, der flugter stolperne imellem. Der er plads til at to kan arbejde samtidig, på såvel korte som lange plankestykker.

De første planker er allerede hugget til.

Den pædagogiske virksomhed

Tilmeldingen til sæsonen 2000 var overvældende. Efter én dag måtte vi melde alt udsolgt og 18 valgte at komme på venteliste. I løbet af året har vi yderligere måttet skuffe mange, der har ringet i håb om at kunne komme en dag i Vikingelandsbyen. Som sædvanlig har der derudover været mange udenbys forespørgsler.

Mange – specielt børnehaver, vælger lige at kigge forbi og være fluer på væggen for en stund, inden de fortsætter deres skovtur.

I sæsonen har 83 grupper besøgt os, fordelt på 102 dage. 6 grupper har aflyst eller glemt aftalen.

21 børn holdt Hjemmeferie i Vikingelandsbyen og det blev en herlig uge med nogle meget engagerede børn. Alle var med og levede sig ind i vikingernes verden. Nogle børn klædte sig dog i ugens løb ud som munke og forsøgte at få os til at opgive asatroen.

For os, som er vant til at se en ny gruppe børn hver dag, er det en særlig oplevelse, at de samme børn kommer hver dag en hel uge igennem – det giver nogle muligheder, som vi ikke har til daglig. Vi brugte tre dage på at lave pølser til den sidste aften, hvor forældrene var inviteret til at spise med – der skulle hakkes, æltes, stoppes, koges og røges. Og bornene

øvede en forestilling til folkevisen om Ramund, som vi havde sunget i løbet af ugen, så de kunne optræde med den for forældrene. Det blev en rigtig flot afslutning på ugen.

En del projektopgavegrupper har brugt os enten i Vikingelandsbyen eller over telefonen

E-mail er indtil nu blevet brugt som kontakt mellem lærerne og os eller som et medie for takkehilser, hvilket vi er meget glade for.

7.a og Malthe fra Sydskolen har sendt os en julehilsen sammen med en fin billedrapport.

Neptunklassen fra Det 10. Element har efter deres tre dage med jernudvinding og trækulsbrænding sendt os en masse gode billeder sammen med en meget fin og dejlig rapport om opholdet her.

De fik betaling i sølv mønt og Sisse fik derudover en Thorshammer med sig til De Paralympiske Lege i Australien – Sisse vandt guld og vi tror da, at Thorshammeren har hjulpet lidt.

Klassen fejrede Sisses flotte præstation i Vikingelandsbyen.

Vi har i år fået sang og lidt drama ind i dagligdagen. Vi vil gerne udbygge dette element i formidlingen og har derfor valgt musik som tema for år 2001.

Vores blanding af emneforløb og enkelt dagstilbud fungerer. Emneforløbene skal trække niveauet op for enkelt dagsbesøgene.

Vi gennemførte jernudvinding, trækulsbrænding, hørproduktion, lindebastproduktion, byggeri, pottemagerarbejde, slagteforløb med skindgarvning og et emne om uld – fra klipning af får til plantefarvning af det spundne garn og afsluttet med et færdigt produkt.

Niveauet skal stadig hæves – vi skal for eksempel have mere jern ud af jernudvindingen. Det kræver flere brændinger og eksperimenter sammen med de ældste klasser.

Trækulsbrænding med en ny teknik, grubebrænding, i stedet for milebrænding mislykkedes i første omgang. Vi gentager forsøget ved lejlighed.

Emneforløbene skal fungere, så samme gruppe arbejder med hele processen.

Pottemagerarbejdet har hidtil manglet et led. Vi har købt leret! Til næste år kan vi udbygge tilbuddet, idet vi har fyldt 6 m³ teglværksler i lergraven og dækket det til. I Vestskoven har der tidligere været produceret tegl.

Det vil sige, at pottemagerarbejdet fremover indledes med opgravning og rensning af leret. Herefter magrer vi det med sand eller ildskornet granit. Vi rekonstruerer så vidt muligt lokale fund, som vi til slut mile- eller bålbrænder. Emnerne fremstilles med henblik på salg, gaver eller brug i Vikingelandsbyen.

Det er et eksempel på et ideelt forløb, vi kan tilbyde nu.

Da vi lægger vægten på sen vikingetid og tidlig middelalder, er det næste, vi skal undersøge, forskellige former for overfladebehandling og brænding i keramikovne.

Et andet eksempel er vores lindebastproduktion. Vi har i år og tidligere kunnet tilbyde at fælde linden og behandle basten, så vi kunne lave tovværk af den.

Gæster

Fremover er det toværksdelen og anvendelsesmulighederne, der skal styrkes.

Alle vores tilbud bliver gået efter i sømmene med henblik på at styrke de svageste dele.

Vi arbejder samtidig på at udvikle nye tilbud, som eksempelvis perlemageri. Har I som faglærere specielle ønsker, vil vi gerne snakke med jer om det. Det er sammen med jer, vi udvikler formidlingen af vikingetiden.

Vi har i år bemærket, at flere har brugt os som inspiration eller oplæg til emneforløb eller koloniophold. Vi har været involveret i den efterfølgende bearbejdning og det glæder os. Vi ser gerne at dialogen og samarbejdet udbygges til også at omfatte opgaveløsning i kombination med vores nye computerudstyr.

Vi ser frem til at gense mange af jer og til at møde nye klasser, grupper, lærere og pædagoger i det nye år.

Vi slutter dette afsnit af med at citere nogle af de herlige replikker, der er faldet i løbet af sæsonen:

En pige fra 1. klasse er lige kommet ud til køkkenbordet og skal være med til madlavningen – hun strækker armene i vejret og udbryder med eftertryk: »Åh, det er livet det her!«

5. klasse opfører et lille dramastykke til folkevisen om Ramund, som slutter med at Ramund hugger hovedet af kejseren. Ramund hugger med sværdet den ene vej, kejseren smider filthovedet den modsatte vej. »Sikke dog en kraftig modvind!«, kommer det prompte fra Ramund.

En dreng fra 2. klasse sidder og gumler på sit fladbrød og siger henført: »Det her brød overgår alt i mad!«

To drenge fra 3. klasse sidder tæt ved bålet og følger med i madlavningen, mens røgen bølger om dem, da den ene udbryder: »Nu ved jeg, hvordan det er, at være en røget sild.«

SKOVENS GÆSTER

Vi har hver dag besøg af mange mennesker. Nogle har aldrig været her før og anede ikke, at Vikingelandsbyen eksisterede. Andre har hørt om Vikingelandsbyen og er blevet nysgerrige efter at se, hvad det er for et sted – det kommer der tit en spændende snak ud af. Vi glæder os over alle de trofaste gæster, som gennem årene har fulgt med i Vikingelandsbyens udvikling – folk som den pensionerede overlærer, der kommer til vores rejsegilde, selv om hans kone har fødselsdag, eller vores veninder, som kommer forbi med hunden hver morgen og er så smittende glade.

TURISTER

Der kommer også egentlige turister i store busser eller på cykler. De fylder en del i landsbyen, men plejer at forstå børnenes behov for fred og ro omkring det, de laver, og er bare fluer på væggen for en stund.

ANMELDTE BESØG

Endelig er der grupper, som har bedt om en rundvisning og et oplæg. I år har det blandt andet været:

- Lærere fra Albertslund Sprogskole.
- Elever fra Albertslund Sprogskole.
- Nye lærere og pædagoger i Albertslund.
- Lilleskolen.
- Et stort russisk sangkor, der var i Albertslund for at optræde.
- Personalekontoret.
- Borgmesterkontoret.
- Teknisk forvaltning.

Vi glæder os over denne interesse.

SÆRLIGT INTERESSEREDE

Det sker også, at vi får besøg af folk fra andre historiske værksteder, museer og lignende med særlig interesse for vikingetid, rekonstruktion, formidling eller pædagogik. I år har vi haft besøg fra:

- Lejre Forsøgscenter
- Vikingskibshallen i Roskilde
- Lindholm Høje
- Håndarbejdets Fremme
- Elever, der ville lave projektopgaver om Vikingetiden.

Vi får desuden ofte henvendelser fra museer og historiske værksteder fra hele Norden. Også Sløjdlærerskolen, og Håndarbejdsskolen har henvendt sig for at få råd og hjælp til forskellige opgaver.

En af de lidt mere specielle henvendelser, vi har fået, var nok, da et filmhold ønskede at låne et par fåreskind til en kamel! Arrangeret med lidt omhu kunne et par af vores brune Spælsauskind godt minde lidt om en kamel og sådan blev det.

Ud af huset

Vi tager hvert år ud af husets til forskellige steder, hvor vi kan lære noget nyt, der kan komme Vikingelandsbyen til gode.

I årets løb har vi været på forskellige træf – historisk værkstedstræf, madtræf, husbyggertræf, arkæo-

logitræf og bagetræf. Her mødes vi med folk fra andre historiske værksteder i Danmark og Norden og udveksler erfaringer.

Vi har været på besøg hos arkæologerne på Amtsmuseumsrådet, i Roskilde Vikingskibshal, på Nationalmuseet og i Nationalmuseets afdeling i Brede.

Vi har deltaget i en museumskonference omkring et eventuelt kommende Vestegnsmuseum på Kroppedal.

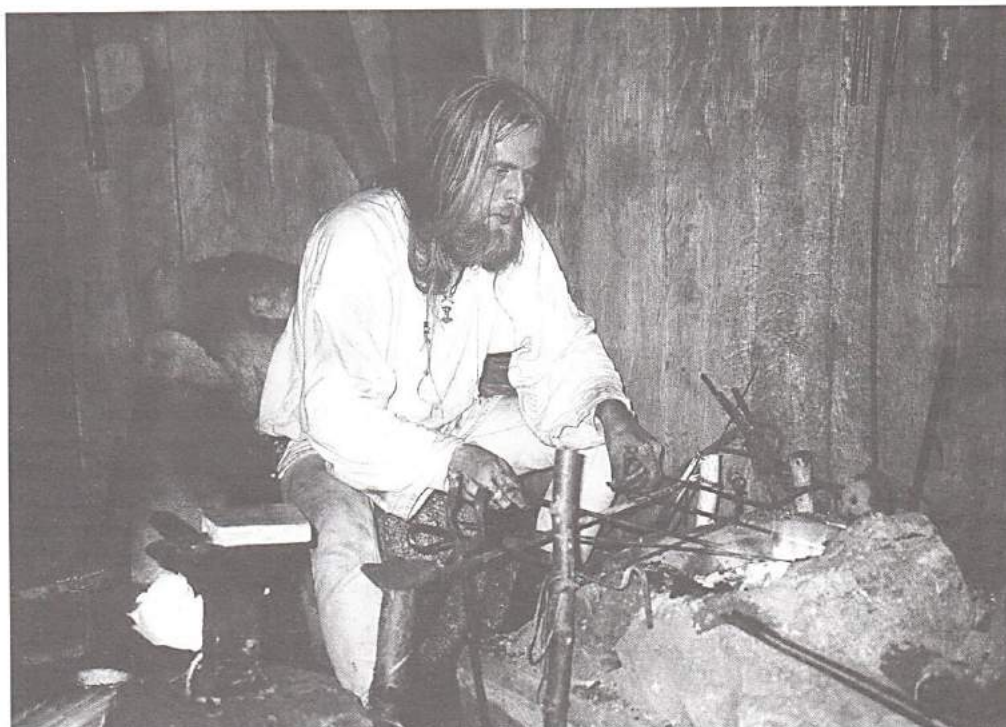
Åbent hus

Som sædvanlig holdt vi åbent hus i forbindelse med årsdagen for Danmarkshistorien i Vestskoven. Vejret var ikke det bedste, men der var alligevel mange, som lagde vejen forbi Vikingelandsbyen. Vores gæster havde mulighed for at se blandt andre låsesmeden, perlemageren og træskæreren i arbejde. Vi havde lånt en vikingevogn fra Lejre Forsøgscenter og arkæologen Tola Gram Petersen fortalte om vikingetidens vogne. Vi kunne byde på nyrøgede foreller med bygbrød og friskkærnet smør.

Årets anden store dag var vores egen fødselsdag den første søndag i september. Havde vi haft regn tidligere på året, var det ingenting imod, hvad vi fik nu. Det øsede ned fra morgenstunden og Albertslund Festuge havde mange andre tilbud, så der var ikke mange, der valgte Vikingelandsbyen. De, der trodsede regnen og besøgte os alligevel, havde ikke desto mindre en dejlig dag, at dømme efter den respons, vi senere har fået.

Vi kunne blandt andre præsentere tre svenske munke, der kunne synge, så hvem som helst ville lade sig omvende.

Perlemageren var trukket ind i smedjen, hvor han i tørvjr kunne fremstille sine smukke glasperler. I vævehuset sad en kvinde fra Venneforeningen og broderede på sit bidrag til det, der engang skal blive det seks meter lange Risbytapet til Salshuset. I stuehuset underholdt de svenske munke sammen med Vikingelandsbyens 'egen' musikgruppe, mens der blev bagt fladbrød og serveret lammesteg og nylavet hvidløgsost.

Samarbejdspartnere

SKOVEN

Vi vil godt her sige tak for otte års godt samarbejde med skovfoged Hans Jönsson, som i december gik på pension.

Vi har holdt det første møde med den nye skovfoged, Jens Peter Bundgård, og vi glæder os til, i samarbejde med ham, at udvikle området, blandt andet til glæde for skovens gæster.

Vores store ønske om at forpakte mere jord blev opfyldt med 1,1 hektar. Vi indhegner marken i vinter, så vi er klar til at indsætte både får og køer fra sæsonstarten.

Yderligere en halv hektar eg blev fældet i stævningsskoven. Vi fik 24 m³ til brug for blandt andet trækulbrænding.

Vi har skåret poppel til vores nye hegn.

AMTSMUSEUMSRÅDET

Amtsmuseumsrådet har beredvilligt holdt et skolen-de oplæg for Vikingelandsbyens personale inden sæsonstarten.

Nyeste fund i Vestskoven blev udstillet i en montre i Vikingelandsbyens Multihus i forbindelse med årsdagen for Danmarkshistorien i Vestskoven. Vi har et fælles ønske om, at en permanent montre løbende kan bruges til udstilling af aktuelle, lokale fund. Vi tror, at det blandt andet vil give vores besøgende en forståelse for vigtigheden af, at vores fortid får en permanent plads på et kommende museum på Kroppedal.

DANMARKSHISTORIEN I VESTSKOVEN

Vi deltager med glæde i samarbejdet i Danmarkshistorien i Vestskoven. Det er et spændende forum i forhold til udvikling af relevante aktiviteter i området.

Årets tema *Fra Styre til Folkestyre i 1000 År* gav os anledning til at se på Arvesølvet fra Vikingetiden – demokratiet omkring tingstedet, smukt håndværk, musik- og sangtradition. I Multihuset var der en udstilling om nyeste fund i Vestskoven – blandt andet billeder og rids af en kraftig tveje, der har udgjort understellet på en vikingevogn. Vi har fået et oplagt rekonstruktionsemne.

I januar startede Danmarkshistorien i Vestskoven en lokal afdeling af Nationalmuseets børneklub, Hugin & Mumin. Klubben er for børn, der gerne vil vide noget mere om vores fælles fortid – historie og arkæologi – og som sammen besøger udgravninger, tager på museum og meget andet spændende.

Klubbens første møde fandt sted i Vikingelandsbyen, hvor vi i vikingetøj modtog de tilmeldte børn og deres forældre. Børnene fik vikingetøj på og vi gik ned i stuehuset til kulild, tællelys, fortælling, sang og musik. Vi er villige til at lade det blive en tradition.

PÆDAGOGISK CENTER

Pædagogisk Centers Udviklingsfond bevilgede os sidste år 20.000 kroner til EDB-udstyr, for at vi kunne følge op på en ide, vi har, om et helt nyt pædagogisk tilbud. Vi synes, det kunne være spændende sammen med børnene at gå på Internettet og søge oplysninger om vores fælles fortid. Vi kan formulere opgaver, der kun kan løses med en kombination af Internettet, litteratur og eksperimenter i Vikingelandsbyen.

Pædagogisk Center har hjulpet os med at vælge det udstyr og de programmer, vi skal bruge, for at kunne realisere vores planer. Vi fik leveret udstyret lige som børnesæsonen startede og har derfor ikke haft tid til at skubbe projektet i gang i år 2000 – det vil blive en udfordring i den kommende sæson. Vi håber, det bliver en stor gevinst for os i formidlingssammenhæng.

Venneforeningen

Igen i år er Vikingelandsbyens venneforening mødt frem for at hjælpe – i byggeweekender og når Vikingelandsbyen har holdt åbent hus.

De har haft en fotoudstilling på Albertslund Bibliotek og har afholdt et buekursus, hvor deltagerne fremstillede 9 børnebuer til Vikingelandsbyen.

I sommerhalvåret har nogle medlemmer holdt ugentlige huggeaftener i Vikingelandsbyen.

Den anden onsdag i hver måned mødes medlemmer af Venneforeningen til onsdagsaften. Onsdagsaftenerne i år har drejet sig om:

- Vedligeholdelse af vikingeværktøj
- Øl- og mjødbrygning
- Planlægning af Venneforeningens bidrag til årsdagen for Danmarkshistorien i Vestskoven
- Smedning
- Vikingetidens klædedragt
- Historiefortælling

Rejsegildet var i høj grad et gilde for de mange medlemmer af Venneforeningen, der har bygget med på Salshuset igennem årene.

Medier

ALBERTSLUND POSTEN

AP har i årets løb givet Vikingelandsbyen megen positiv omtale. Særligt et indlæg på lederpladsen gjorde os meget glade og rørte, fordi det roste Vikingelandsbyen for netop de kvaliteter, vi selv lægger mest vægt på – ro, fordybelse, kvalitet og gæstfrihed.

AB SET & SKET

Albertslund Boligselskabs beboerblad bragte en flot artikel om Vikingelandsbyen som historisk værksted for Albertslunds børn og unge.

ALBERTSLUND NÆRRADIO

Albertslund Nærradio har lavet et indslag om Vikingelandsbyen som arbejdsplads og som oplevelsessted for byens borgere.

DANMARKSKANALEN

I forbindelse med rejsegildet sendte Danmarkskanalen et indslag om Vikingelandsbyen og Salshuset. Der var interviews med gæster og medarbejdere og optagelser af vores sang og dans.

SE OG HØR

Se og Hør bragte en lille notits om Salshuset.

TV-ISHØJ SKOLE-TV

TV-Ishøj var i Vikingelandsbyen for at optage et afsnit af en undervisningsserie for indvandrebørn. To børneskuespillere besøger, som ved trylleri, forskellige

Vores mål

steder i tid og rum, for på den måde at introducere forskellige danske ord og begreber til indvandrerbørnene.

VORES EGEN FOLDER

I år har vi endelig fået fremstillet den folder, vi så længe har ønsket os. De mange mennesker, der henvender sig for at få noget at vide om Vikingelandsbyen, kan nu få en spændende folder, som i ord og billeder fortæller om stedet. Det er dejligt at have folderne med, når vi tager afsted til træf eller andet, hvor vi gerne vil præsentere os selv og give andre lidt med hjem.

UDHÆNGSSKABET

Lige overfor indgangen til Vikingelandsbyen har vi i år sat et udhængsskab op. Der kan vi annoncere kommende arrangementer eller informere om 'reglerne' i Vikingelandsbyen. Eller vi kan fortælle om, og vise skitser til, de nye anlæg, vi er ved at opføre. Der er mange muligheder og det er vores opfattelse, at skovens gæster læser opslagene med interesse, når de kommer forbi Vikingelandsbyen.

HJEMMESIDEN

2000 var året, hvor selv Vikingelandsbyen, eller rettere Multihuset, blev forsynet med en computer og alt hvad dertil hører. Vi har indtil videre kun haft tid til at lave en midlertidig hjemmeside, men en hjemmeside har vi og først i det nye år går vi i gang med at gøre den mere spændende at besøge.

Det er vores mål at formidle vikingetid og tidlig middelalder under mottoet *Brug fortiden i fremtiden*. For at nå dette mål er det nødvendigt, i tæt samarbejde med den arkæologiske og historiske ekspertise, at tage del i den eksperimentelle arkæologi. Det vil sige, at vi i den daglige formidling lægger stor vægt på den eksperimenterende del af de bud, vi giver, på såvel enkelte teknikker som på hele livsformen. Vi skal endvidere fortsætte vores rekonstruktionsarbejde. Det er vigtigt i forhold til både teknik og det færdige resultat.

Børnene skal fornemme seriøsitet i alt, hvad de deltager i og omgiver sig med, når de besøger Vikingelandsbyen.

Vi skal signalere et samfund i dynamisk udvikling.

I det daglig kræver det ro, fordybelse og nærvær. Det er nøglebegreber i vores formidling og det skal derfor altid være genstand for kritisk vurdering.

Med indvielsen af Salshuset vil vores muligheder blive kvalitativt forbedret – alene det at kunne overnatte og dermed formidle en døgnrytme vil give et løft.

Det bliver en stor udfordring at give Salshuset liv. Hvordan skal det indrettes? Hvilke ting hører til? Hvordan lever man i huset?

Om to år, når vi har rundet den 10. jubilæums-sæson, vil vi uddybe og konkretisere vores mål og visioner i en ny 10-årsplan. Planen skal til offentlig høring

Maria – ny medarbejder

Maria Ojantakanen, som startede sit nye job i Vikingelandsbyen med at gå på barselsorlov, er nu tilbage for fuld udblæsning. Hun har fået opgaven at præsentere sig selv og formulere næste års tema – Marias speciale: Musik.

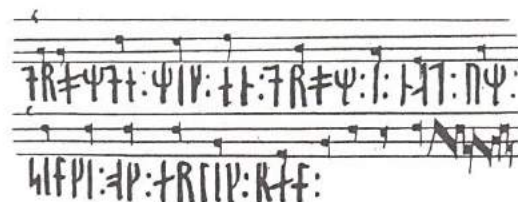
Vi håber, at resultatet til næste år kan værdsættes og vurderes lidt anderledes end den arabiske købmand Ibrahim Ibn Ahmed Attartuschi, der på en handelsrejse til Norden gav vikingernes sang følgende karakteristik: "Det lyder som en brummen, der minder om en hunds tuden, blot endnu mere dyrisk."

På billedet herunder sidder Maria med sin lyre.

– Ja, det er mig, der skal føre tonen videre. Musik har altid været min hobby, blandt andet i form af sang, klaver, violin, og nu senest er instrumenter som lyre og jødeharpe kommet til. Jeg er først i tredive og finne, men jeg går kun med kniv, når jeg er viking. Jeg kom til Danmark for at studere litteratur og filosofi i 1991, men så mødte jeg Torben og så blev jeg her. I maj kom lille Bjarke til verden, og da måtte mit mangeårige engagement i Vikingelandsbyens venneforening vige. Til gengæld var jeg så heldig at kunne gøre min hobby til mit arbejde! Jeg glæder mig meget til at kunne tage fat og komme i gang med sæsonen! Jeg håber, vi får et godt, sjovt og frugtbart samarbejde!

Årets Tema 2001 - Musik

Når vi tænker på vikingerne, er det gerne som stolte krigere blæsende til kamp i vældige lurer, eller måske lidt mere fredeligt; døsende ved bålet efter endt festmiddag og lyttende til skjaldens harpespil...men hvordan så de lurer og den harpe ud? Og hvordan kan den have lydt, den musik de spillede?

Det første spørgsmål kan vi svare på, for der findes faktisk fund og billedfremstillinger af instrumenter. Luren var ikke den store buede af bronze som mange nok går og tror, men af træ og omkring 1,2 meter lang, lige eller let buet. Harpen havde højst sandsynlig 7 strenge og var af den type, vi i dag kalder lyre. Hvis skjalden ikke lige havde været en tur omkring England, hvor den type, som også vi ville kalde harper, vistnok forekom.

Det andet spørgsmål er derimod nærmest umuligt at besvare. Ordkunst blev vurderet højt blandt vikingerne, det ved vi. Og højest blandt kunstnere rangerede skjaldene. Harpespil omtales blandt andet i sagerne og i Eddaen. Men vi ved ikke engang, om harpespil og kvad fulgtes ad. Noder var noget, nogle få munke lang borte i Europa lige var begyndt på, og de var endnu primitive, næsten ulæselige, hvis man ikke kendte melodien. Det er først fra højmiddelalderen vi begynder at have en lille chance for at rekonstruere musikken udgående fra instrumentfund, skriftlige beskrivelser og bevaret nodemateriale.

Men at lade være med at prøve er også forkert. Et samfund uden musik? Det er et samfund uden lyd, uden sjæl. Instrumenterne kan fortælle os noget, lad os bruge dem. Lad os bruge den lille mængde nodemateriale, der findes bevaret, selv om det ikke er skandinavisk og selv om det bringer os lidt ud over vikingetiden. For selv om musik jo faktisk forsvinder i samme øjeblik den skabes, så har den samtidig en mærkelig evne til at bestå. De fleste af os kan faktisk i en håndvending huske flere melodier, der er over 100 år gamle, hvis vi tænker lidt over deres alder. Måske kan overleveret folkelig praksis også give os nogle fingerpeg om, hvordan musikken har lydt.

Når man prøver, ender man nemt med mange forskellige bud. Og måske er det ikke så forkert; forskellige behov skaber jo forskellig musik. At folket i Norden haft sin egen tradition, som adskiller sig fra den

musik, som indføres og spredes af kirken, kan vi roligt gå ud fra. Det er også rimeligt at antage at hoffets musik adskilte sig fra den almindelige bondes aftenunderholdning, for ikke at tale om fra den musik en lille hyrdedreng skabte på engen. Alle disse former for musik er lige så gyldige og vigtige.

I Vikingelandsbyen kan vi arbejde med musikken ud fra de behov, der melder sig. Arbejde udført til sang bliver til leg, leg og dans skaber glæde og en følelse af fællesskab. Når vi samles om bålet, smelter fortælling og musik sammen. I det lydlandskab, som dannes klinger fåre- og kolok (hyrdekald) side om side med smedens hammer, vuggeviser for de mindste blandes med lyden af regn og vind. Når Salshuset står færdigt, skal et kvad fortælle om denne bragd (kæmpegering). Før hyldstedet tager sin form kommer sikkert drillesange at udveksles mellem drenge og piger i landsbyen. Målet må være at musikken bare skal blive en ny form for at udtrykke sig, et sprog hvor alle kan være med, både som udøvere og publikum.

Skjaldenes kunst er forlængst glemt og deres evner i trakteringen af instrumenterne kan vi kun drømme om, men vi har Eddadigtene, vi har fortællingerne og vi har frem for alt en levende hverdag i Vikingelandsbyen, hvor musikken skal have lov til at erobre sin naturlige plads.

Rejsegilde

Mel: Sigurd Fafnersbane

Tekst af John Wilborg, Vikingelandsbyen.

Skrevet i anledning af Vikingelandsbyens
rejsegilde for Salshuset den 1. november 2000

Frie folk fra fjern og nær
fylkedes i flok
og besluttede, som én,
en sal sku' bygges op.

Omkv.
Salen blev rejst gennem spåner
Salen blev rejst af spåner
Alle knokler løs til de dåner
Økser bider dybt i eg
Salen blev rejst gennem spåner

Sommervinden er af slud
folket kremter højt,
der bli'r hugget både dag og nat
i sjap og sprøjt.

Omkv.
Salen blev...

Ind i mellem strinter blod
både rødt og smukt
og hver dråbe strømmer frem
fra et begejstret hug.

Omkv.
Salen blev...

I hver planke hård som ben
huskes hver en splint,
alle knaster hugges flot,
som var de gjort af flint.

Omkv.
Salen blev...

Løvet grønned's, blade faldt
år erstatted' år,
stærke stolper overalt
- ak, hvor tiden går.

Omkv.
Salen blev...

Så en årle morgenstund
førend sol oprandt
treogtyve smukke spær
på salens ryg står spændt.

Omkv.
Salen blev...

Mange frie, ryg mod ryg,
risted' husets sprog.
Vi vil huske hvert et sagn
både stygt og klogt.

Omkv.
Salen blev...

Når en gang vi drager af
- Valhal eller Hel -
står en sal i solens lys
og taler for sig selv.

Omkv.
Salen blev...

Nu i dag skal siges klart
uden tant og svig,
at vor høvdings røde hjerte
ligger dybt deri.

Omkv.
Salen blev...

Lad nu unge, mørk og lys,
fylkes i det rum,
mens de sammen finder løsning
på en verden grum.

Omkv.
Salen blev...

Alle navne - ingen glemt
- er i disse ord
"Smukt står Salens blide lys
- skabt af folk i nord".

Omkv.
Salen blev rejst gennem spåner
Salen blev rejst af spåner
Alle knokler løs til de dåner
Økser bider dybt i eg
Salen blev rejst gennem spåner

Takketale ved rejsegildet for salshuset

Jeg vil byde jer alle sammen velkommen til rejsegilde for Salshuset og bruge lejligheden til at rette en tak til alle jer, der har gjort det muligt at realisere én af mange drømme i Vikingelandsbyen. Tidligere børnenedirektør Yvonne Svendsen ansatte mig for 8 år siden og med støtte fra Albertslunds politikere, med borgmester Finn Aaberg i spidsen, fik jeg frie hænder til at klø på med at udvikle Vikingelandsbyen. Det vil jeg aldrig glemme, for det var grundlaget for at kunne drømme om og senere igangsætte byggeriet af Salshuset.

Salshuset er mere end et hus. Det skal også være et symbol i Vikingelandsbyen på, hvad der kan lade sig gøre, når mange gode kræfter forenes om at skabe noget nyt. Vi står her foran det synlige fysiske resultat af denne proces. Men ingen, der har været med i en sådan byggeproces vil være helt de samme som før. Mentalt er der bygget noget på, så at sige. Vi er kommet tættere på vores fortid – vi har taget noget af vores arv med os. Vi er blevet klogere på os selv og på hinanden

Jeg vil takke jer, der har gjort det muligt ved at sikre økonomien. Det gælder:

- Albertslunds Kommune (Årets By Pris 1996).
- Københavns Amts Kulturfond.
- Friluftsrådets bevilling af Tips og Lotto midler.
- Den 30. November 1998 sikrede AP Møller og Hustru Chastine McKinney Møllers Fond til Almene Formaal ved at donere hele restbeløbet, at vi kunne gennemføre projektet.

Jeg vil gerne takke Nick Gerths fra Pædagogisk Center for den hjælp, han har ydet i forbindelse med sikring af økonomien.

Efter at økonomien var sikret, bar vi os klogt ad. Vi ansatte Bente Draiby som arkæolog og arkitekt bag Salshuset. Bentes oplæg var fremragende. Du har været så inspirerende og dejlig at arbejde sammen med, at jeg håber, at vi skal lave flere projekter sammen.

Shaia, du har sammen med dine sypiger hjulpet os ved at kreere vores smukke arbejdstøj. Det giver den rigtige fornemmelse i kroppen, når vi formidler vikingetidens byggeteknik

Jeg har hver vinter glædet mig til indkøbsturen i Hareskoven, hvor skovfoged H.C. Petersen og hans folk beredvilligt har travet skoven igennem med mig

for at finde de rette træer til byggeriet. Jeg håber ikke, at I synes, vi har mishandlet dem.

Jeg vil godt takke Bjarne Jensen fordi du har stillet din ekspertise inden for oldtidshåndværk til rådighed for os. Jeg håber, at du vil blive ved at komme forbi og snakke økser – og da også svinge dem engang imellem. Du har mange venner her.

En stor tak skal også lyde til Venneforeningen, som er vokset op omkring byggeriet af Salshuset. I har nu igennem jeres arbejde på utallige byggeweekender og huggeaftener bogstaveligt talt mejslet jer ind i Salshusets historie.

Jeg tror ikke, at jeg fornærmer nogen, når jeg nu specielt fremhæver Viggo Bach Nielsen fra Venneforeningen for den helt fantastiske og usædvanlige indsats, han har ydet. Det er Viggo, der har lavet Salshusets udsmykninger i form af hovederne på bjælkeenderne og de øvrige træskæringer på huset.

De daglige slidere – de mange, der er og har været i jobtilbud i Vikingelandsbyen, skal have tak for den kæmpeindsats I har ydet på Salshuset. Hver dag er der blevet slæbt stammer, hugget notgange, kløvet og tilhugget tømmer og konstruktionen er efterhånden blevet rejst og endegavle flettet. Jeg er dybt taknemmelig for jeres opbakning i det daglige.

Endelig vil jeg takke nogle af de mange, der har ydet moralsk og faglig støtte undervejs:

Det gælder mine venner i Amtsmuseumsrådet og Projekt Danmarkshistorien i Vestskoven.

Albertslundposten har støttet og opmuntret os gennem Jørgen Brieghels mange artikler.

Risbyborgerne og skovens gæster i øvrigt, der jævnlige kommer forbi, har med deres aktive interesse og levende deltagelse i byggeprocessen støttet og opmuntret os.

De daglige brugere: børnene, pædagerne og lærerne – det vil sige dem, som Salshuset i høj grad er beregnet for, har ligeledes støttet ved deres positive holdning og forventningsfulde medleven.

Med disse ord vil jeg lægge op til, at vi får et ret rejsegilde. Jeg håber, at I vil komme igen om 1^{1/2} til 2 år, når vi skal indvie Salshuset og tage det i brug. Jeg har lovet en indvielsesfest, som varer lige så mange dage som det tager år at bygge, det vil sige cirka 5 døgn.

Skal vi skåle for Salshuset!

Jørgen

